Klas släktforskar vidare, och hittar överraskningar på gamla kartor

Barnhusbarnet led nöd som barn men blev gift fyra gånger

Det var till augustinumret 2007 som jag bidrog med en artikel i BOK-information som handlade om mitt släktforskande. Så här 2,5 år senare så har jag självklart kommit en liten bit till i forskandet efter de människor som levt före mig och som ju är en förutsättning för att jag själv går på denna jord... Det är verkligen spännande! Visst kan man låta sig roas av en deckare på TV, eller någon påhittad såpa, men att följa sina förfäder bakåt i tiden innebär ju att man, på sätt och vis, kan sätta sig in verkliga människors liv på torpet och fundera på hur de kan ha haft det. Dessa människor är inte påhittade, och det är ibland riktigt spännande levnadsöden. Numera är det ju också så otroligt enkelt för vem som helst att släktforska, men jag ska återkomma till det.

I den förra artikeln berättade jag om alla "fina" förfäder jag har. Jag skrev också om Nils Råss som skrev dagbok och som förfrös fötterna i kriget mot Norge i början av 1800-talet. Och om Carl Mörsare, ett efternamn som kunde varit mitt! Eller om farmors morfar (och hustru) som förlorade sex barn inom mindre än åtta år. Ingen blev äldre än åtta månader!

Hoffman tilldrog sig intresse

En gren i mitt släktträd som intresserat mig är min morfars mor. Hon hette Karolina Hall, men var född med efternamnet Hoffman. Var kom det namnet ifrån? Det var ju tvunget att undersökas, och nu uppdagades något väldigt spännande. Förutom kyrkoherdar, komministrar, serganter, korpraler, organister, livgrenadjärer, rusthållare, torpare och... allt vad mina förfäder har sysslat med, så har jag också barnhusbarn bland mina förfäder! År 1782 föddes i Stockholm en pojke som fick namnet Johan Eric Gustaf Hoffman, tilltalsnamnet var Johan. Han hade också en lillasyster som hette Maria Fredrica.

Pappan till barnen hette Henric Hoffman och han dör den 1 november 1789. Modern hette Anna Catarina Holmberg, och även hon dör alldeles för tidigt! Kan man tycka... Det sker den 9 februari 1790, bara lite drygt tre månader efter mannen. Allt detta vet jag, samt en del annat om barnen, eftersom jag beställde dokumentation om Johan Hoffman från Stockholms stadsarkiv.

Arbetskarlen vid Bergsund, Johan Henric Hoffman och hans hustru Anna Cath. Holmberg, hwilka med döden afgått...

Så skriver prästen. Vidare skriver han:

...och som desse barn äro utfattige, samt i den uslaste belägenhet stadde jag att i ödmjukhet rekommendera dem till höggunstlig och öm åtanke hos högl direction vid stadens barnhus.

På en annan plats står det också:

...och vid deras dödsstund befunnos icke allenast alldeles nakna utan äfven utan den aldra minsta omvårdnad...

Men barnen verkade vara friska. En Isac Svensson skriver:

Å andra sidan nämnde barn, har jag besiktigat och som de befinnes friska och helbregda med rena och snygga kroppar...

Barnen i uselt tillstånd

Men det är inte utan än att man ryser när man inser vad de två barnen måste ha lidit. Pojken, min morfars morfars far. Mot slutet av dokumentet från Stockholm stadsarkiv står det så här:

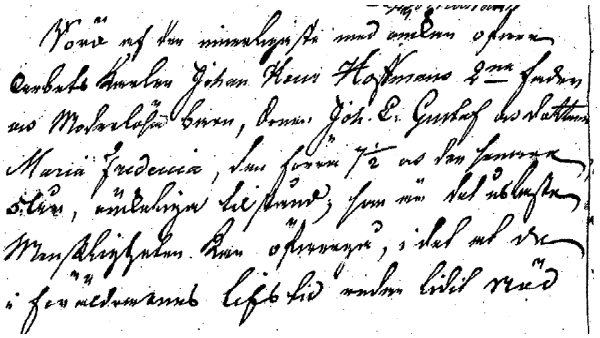

Utdrag ur dokumentet från Stockholm stadsarkiv, som inte var helt enkelt att läsa...

...vore af den innerligaste medömkan öfver arbetskarlen Johan Henr. Hoffmans 2:ne fader och moderlösa barn, sonen Johan E Gustaf Hoffman och dottern Maria Fredrika, den förre 7 ½ år och den senare 5 år, ömkliga tillstånd, som är det uslaste menskligheten kan öfvergå, i det att de i föräldrarnas lifstid redan lidit nöd.

Vart Maria Fredrika tog vägen har jag aldrig undersökt. Pojken däremot kom till en torpare med namnet Lars Hindricsson på Örberget i Stjärnorp socken. Varför han kom till just honom vet jag inte, men jag kan inte se att pojken och torparen var släkt på något sätt.

Så småningom blev Johan Gustaf Hoffman själv torpare, och han gifte sig och fick barn. Och han gifte sig inte bara en gång, utan fyra gånger!!! Han hade lite otur då hans fruar dog tidigt. Så här står det i dödboken då Johan Hoffman dog. Det var 1842, och Johan var 59 år:

Torpare från Örberget, född i Stockholm 1782, kom i barndomen från Stockholms barnhus hit och till Örberget där han av torparen Lars Hinricsson upptogs till eget barn. Gift 4 gånger, men avlat barn blott med den 1 och 3dje hustrun av vilka en dotter från första giftet och

Johan Henric Hoffman
* 1758
† 1789-11-01
Arbetskarl vid bergsund, Stockholm
Blev högst 31 år

Anna Chatarina Holmberg
* 1757
† 1790-02-09
Blev högst 33 år

Johan Eric Gustaf Hoffman
* 1782-09-09 Stockholm
† 1842-03-28 Stjärnorp
Torpare
Blev 59 år

Carl Johan Hoffman
* 1821-09-28 Stjärnorp (E)
† 1894-09-28 Ljung (E)
Blev 73 år

Stina Gustafsdotter
* 1792-09-10
† 1831-04-17 Stjärnorp
Blev 38 år

Morfars mor

Karolina Kristina Hall, f Hoffman
* 1855-06-20 Blommedal
† 1931-09-05 Klockrike, Lilla Berga mellangård, Petersborg
Blev 76 år

5 söner och 1 dotter av 3dje giftet nu leva. 4:e gången ingick han äktenskap med pigan Brita Danielsdotter från Wågerstad i Ljungs socken och vilken nu efterlever.

En spännande historia är det onekligen. Det är ju så man skulle kunna göra film om det... Jag kan ju tillägga att det var ju inte helt lätt att tyda det handskrivna dokumentet från 1700-talet som jag fick från Stockholms stadsarkiv, men Gunilla Kindberg är ju fantastisk på att läsa gammal skrift.

Släktforskningen finns på nätet

Om någon skulle vilja se dokumentet och min släktforskning så kan man gå in på Krafttagets hemsida, och klicka på "Om Föreningen Krafttaget". Vid styrelsen och mitt namn kan man gå vidare till mina släktforskningssidor. Om namnet Johan Eric Gustaf Hoffman klickas upp så kan man längst ner klicka upp dokumentet från stadsarkivet.

Att ha sin släktforskning på nätet kan ha en del fördelar, och som jag ju kanske inte riktigt hade räknat med. Jag har nämligen fått kontakt med släktingar! Levande släktingar, vilket kanske bör poängteras, ha, ha! Plötsligt fick jag mail från en son till en kusin på mammas sida, en kille som jag inte sett på nästan 30 år! Då var han en liten kille på bara några år. Nu har vi haft en del kontakt via datorn, och jag har skickat en del bilder på våra gemensamma förfäder.

En gång så sa jag till min mamma "Du måste ju ha massor av kusiner"! "Jo, visst!" svarade mamma. "Men de var ju så mycket äldre!" Mamma har därför inte haft någon större kontakt med kusinerna, men så var ju morfar yngst bland tio syskon. Morfar hette Isak Hall, han var den enda av syskonen som föddes i Hagtorpet i Ljung socken. En stuga jag besökte för ett par, tre år sedan och som står och förfaller.

En syssling mailade mig

Förra året fick jag ett mail från ännu en släkting. Hon heter Ingegerd Lövgren och hon hade också hittat min släktforskning på nätet. I det trevliga mailet jag fick berättade hon att "vi är tydligen sysslingar". Ingegerds pappa är alltså kusin med mamma och Inger och han heter Hugo Hall. Honom kände far o mor väl till, det finns en del om honom i deras urklippsalbum. Det har blivit en hel del mailande till Ingegerd och utbytande av släktforskningserfarenheter och bilder med mera. Det har också inneburit att jag, samt far och mor hälsat på Ingegerd och hennes man Åke i Rimforsa (där de bor), och dom har också varit hos oss i Sandbacken. Jättetrevlig har det varit, och det visade sig vara väldigt trevliga människor som vi lärt känna, allt tack vare att min släktforskning finns på nätet. Det fanns tankar på att de skulle komma till en söndagstur och lyssna på Johan men det kom att krocka med annat. Det kanske kan bli ett annat år, och kanske när vi har en mer "normal" vinter...

Morfars far dömd för fylleri!

Ingegerds farfars far hette Carl Fredrik Hall. Det är min morfars far. Den mannen är jag lite nyfiken på. Carl Fredrik och morfar Isak bodde ett tag i samma bostad, det var vid Älvan på Östgötaslätten, och jag har förstått att gubben Carl Fredrik inte var en snäll farbror alla gånger. Men det jag är nyfiken på är annars hans förhavanden tidigare i livet. Han hette ju först Samuelsson men blev livgrenadjär och fick namnet Hall, men varför var han livgrenadjär så kort stund? På hemsidan www.kulturarvostergotland.se kan man klicka sig vidare till databaser, och i den listan gå vidare

Mamma Ulla-Brith, samt min "nyfunna" syssling Ingegerd Lövgren och hennes man Åke studerar urklippsalbum och gamla foton i Sandbacken i somras.

Morfars far, Carl Fredric Hall. Han blev dömd för "fylleri och överdådig framfart" vid dryga 30 års ålder.

till böteslängder för Linköping och Norrköping. Vid sökning på Carl Fredrik Hall, min morfars far, så upptäckter man att han på 1860-talet blev dömd för fylleri! Och inte bara det, vid ett annat tillfälle dömdes han för "fylleri och överdådig framfart"! Jag frågade Johan Birath vad "överdådig framfart" innebär men han säger att det måste varit med häst och vagn. Eller nått liknande. "Han skrölade och väsnades väl" säger Johan...

Hur som helst så är jag nyfiken på om det var dessa domar som var orsak till att han slutade som livgrenadjär. Han kanske inte fick vara kvar...? Detta är något som jag är nyfiken på och tids nog kanske det kan bli en tur till Vadstena för att försöka ta reda på saken.

Forska hemifrån, fantastisk möjlighet

Annars så går det ju numera alldeles utmärkt att släktforska hemifrån. Det är så enkelt så det känns... nästan fuskigt! Jag har tidigare abonnerat hos Genline. Det innebär att man sitter vi sin dator och bläddrar i husförhörsböcker, in- och utflyttningslängder, dopböcker och dödböcker. Det är egentligen otroligt vad tekniken kan vara fantastisk ändå. Genlines böcker, men också microkorten man använder i Vadstena, kan ibland vara svåra att tyda.

Då menar jag inte den gamla skriften, utan att smutsfläckar eller mörkare områden i böckerna kan göra texten helt svart och svår att se. Men så dök det plötsligt upp en konkurrent till Genline, nämligen Arkiv Digital. De erbjuder ungefär samma tjänster som Genline men de har fotograferat av kyrkböckerna. Och resultatet är enormt bra! "Deras" kyrkböcker är i färg, och sidorna är väldigt, väldigt tydliga och lätta att läsa. Ja, så lätt som det kan bli förstås. Det är ju som att bläddra i boken på riktigt!

Det är roligt att bara öppna en husförhörsbok från till exempel Ekeby socken och klicka sig fram sida efter sida, och se namnen på torpen som känns igen från torpmärkningar, torp- o söndagsturer och gamla kartor. Och många personnamn dyker upp som också är bekanta och man kan ana att det är förfäder till "den eller den".

Släktforska inte så svårt som man kan tro...

Ett års abonnemang hos Arkiv digital kostar 1195 kronor. Eller 135 kronor för en månad eller 395 kronor för ett kvartal. Vissa har ju inget som helst intresse för sina förfäder och var de kom ifrån, men är du det minsta nyfiken så kan jag absolut rekommendera att prova på lite släktforskning. Det kan ju vara spännande att se ett par, tre generationer bakåt om man inte vet någonting om detta. 135 kronor för tillgång till kyrkböckerna i datorn är ju inte så farligt dyrt. Jag skulle också kunna ge en del hjälp om någon så önskar, nämligen hur man går tillväga, men det är faktiskt inte så invecklat som man kan förledas att tro... Gunilla K har ju lärt upp mig, och jag har nog varit ganska trög ibland, men en hel del har nog fastnat ändå... Sen är det ju enklare att forska vid datorn jämfört med i Vadstena vill jag påstå. Med Arkiv Digital / Genline står det ju i klartext vad det är i kyrkböckerna! Husförhör, flyttningslängder och så vidare. I Vadstena gäller det att hålla reda på volymerna med beteckningarna A, B, C, D, E och F och veta vad de innehåller. Det har jag inte lärt mig än...

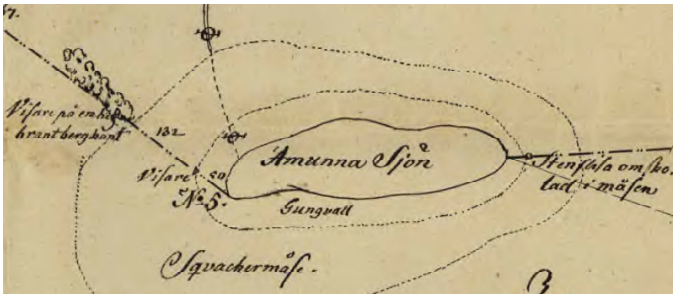

Amunna sjön, så står det på en karta (rågångsreglering) från 1838. Stenabogölen säger vi idag.

Kartor är spännande. För orienterare och släktforskare

Släktforskning och orientering har ju faktiskt en gemensam nämnare kan man säga, nämligen kartor! När man hittat torpet som förfäderna bodde i så vill man ju hitta det på kartan. Sedan gärna i verkligheten också förstås! Och det har jag ju i vissa fall lyckats med faktiskt.

Ibland så kan jag roa mig med att gå in på Lantmäteriets historiska kartor och klicka upp den ena "gobiten" efter den andra, nämligen riktigt gamla men väldigt detaljerade kartor. Då är det kartor över gårdar och områden i Boxholmstrakten jag ofta studerar. Det har också inneburit att jag sett att vissa namn förr i tiden inte var de namn vi är vana vid i dag. En gång fick jag upp en karta över Linnefors, och det fanns också en karta över en utgjord till Linnefors, och på den utgjorden ligger ju Sandbacken. Lillån slingrar sig fram i östra kanten på kartan, som är från 1708, och det stämde exakt vid en jämförelse med en modern karta. Där Sandbacken ligger såg jag ett hus på kartan. Spännande!!! Sandbacken kom ju till på 1880-talet. Jag hade väldigt svårt att utläsa vad det stod på kartan, men Gunilla kom fram till att det stod Klankesten! Senare har vi också sett namnet Klankesten i gamla husförhörsböcker och i Åsbo sockenstämmor, så Gunilla läste säkert rätt. Så Klankesten låg en gång i tiden ungefär där Sandbacken ligger idag.

Klankesten, så kallas stugan i vänsterkanten på kartan. Där ligger Sandbacken idag!

Isballen, så hette Mossebosjön!

Stenabogölen är ju de flesta bekanta med. Men om någon skulle säga att "vi sticker till Amunna sjön och åker skridskor", då skulle nog ingen förstå. Men det är det gamla namnet på Stenabogölen. Och Mossebosjön, den hette inte alls så förr i tiden. På gamla kartor kan man läsa att namnet tidigare var Isballen! Sommar som vinter får man anta... Namnet Isballen har jag sett på flera kartor, bland annat på en karta som visar färdvägen mellan Boxholm säteri och Mossebo säteri. Det är på den kartan - som är från 1723 - som man också kan finna texten "Rätteplats eller Brännebohl på allmänningen". Illustrerat med en bila. Det står skrivet där Brännbålskärr ligger i dag, och är alltså ännu ett bevis för att en avrättningsplats verkligen har funnits där. Jag skulle bra gärna vilja hitta den exakta platsen förstås, men tvivlar på att det kommer att ske. Men det är ju lite kul att spana efter avrättningsplatsen varje gång Brännbålskärr passeras...

Klas

Arkiv digital erbjuder släktforskning med hjälp av datorn (åtkomst av kyrkböcker).